

Voor u ligt de 62ste editie van het ANB-loonjournaal. Via dit journaal informeert ANB administratie- en adviesburo u over zaken die te maken hebben met lonen en salarissen van u en uw werknemers. Het ANB-loonjournaal, met zorg opgesteld door medewerkers van ANB, verschijnt eenmaal per kwartaal.

LOON JOURNAAL

LOONBESLAG

Als werkgever bent u wettelijk verplicht in voorkomende gevallen een zogenoemd loonbeslag uit te voeren. Een loonbeslag houdt in dat een schuldeiser beslag laat leggen op een deel van het loon van uw medewerker.

Bij een loonbeslag wordt rekening gehouden met een beslagvrije voet. Dat wil zeggen met een sociaal minimuminkomen dat uw medewerker nodig heeft om minimaal financieel rond te kunnen komen per maand.

Soorten loonbeslagen

Een schuldeiser die een vordering heeft op een werknemer kan conservatoir (ter bewaring van zijn rechten) of executoriaal (ter uitvoering van een rechterlijke uitspraak) beslag laten leggen onder de werkgever op het door deze aan de werknemer verschuldigde loon. Daarvoor gelden de bepalingen van artikel 475 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Bijzonder aan het conservatoir loonbeslag is dat de werknemer voorafgaand aan het verlenen hiervan gehoord dient te worden door de rechter (artikel 720 BRv). De wijze waarop de beslaglegging plaatsvindt, is afhankelijk van de identiteit van de beslaglegger.

Gaat het om een overheidsorgaan (fiscus, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming), dan is tussenkomst van een deurwaarder niet nodig. Gaat het om andere beslagleggers (de bank van de werknemer, een postorderbedrijf, een verzekeraar), dan wordt er beslag gelegd via een deurwaarder. Deze geeft een proces-verbaal van beslaglegging af aan de werkgever, waarin vermeld staat om welke werknemer het gaat en wie de beslaglegger is. De werkgever moet aan de deurwaarder opgeven of hij loon verschuldigd is, de omvang ervan, en of er al andere loonbeslagen zijn opgelegd. U dient het door het beslag getroffen loon pas aan de deurwaarder af te dragen vier weken nadat de beslaglegger een voor tenuitvoerlegging vatbare executoriale titel heeft verkregen in de vorm van een vonnis van de rechter en deze door de deurwaarder aan de werkgever heeft laten betekenen. Tot dat moment zult u het salaris dat de beslagvrije voet overstijgt onder u moeten houden, tezamen met alle andere door het beslag getroffen vorderingen.

Informatieverplichting

De werknemer is als schuldenaar verplicht opgave te doen van zijn bronnen van inkomsten indien een deurwaarder die gerechtigd is beslag te leggen hiernaar vraagt. Een deurwaarder mag beslag leggen als hij beschikt over een executoriale titel of als hij een verlov van de Voorzieningenrechter heeft om beslag te leggen. Komt een werknemer deze verplichting niet na, dan verbindt de wet hier geen sancties aan. U bent op uw beurt verplicht aan de deurwaarder op diens verzoek schriftelijk mee te delen of u periodieke betalingen verricht aan de werknemer en zo ja, welke termijn daarbij geldt en wat de omvang daarvan is na aftrek van onder andere loonheffing, sociale premies en pensioenpremies. Ook moet u op verzoek meedelen of er al andere beslagen op liggen. De mededelingsplicht is beperkt tot het doen van opgave van periodieke betalingen.

Verplichtingen bij loonbeslag

Krijgt u te maken met een loonbeslag dan hebt u in feite drie verplichtingen:

- Bewaren;
- Verklaaren;
- Afdragen.

Bewaren

U moet alles onder u houden wat u aan de werknemer verschuldigd bent en dat door het beslag wordt geraakt. Doet u dit niet, dan loopt u het risico twee keer te moeten betalen. Uiteraard hebt u wel een verhaalsrecht op de werknemer (artikel 6:33 BW) maar het is maar de vraag of u dat kunt uitoefenen.

Verklaren

Na vier weken moet u verklaring doen van alle door het beslag getroffen vorderingen die u op de werknemer hebt (artikel 476a BRv). De deurwaarder verstrekt hiertoe een (model)formulier (artikel 475 tweede lid BRv), een 'proces-verbaal derdenbeslag'. De deurwaarder geeft hierbij (verplicht) ook twee exemplaren af van de 'derdenverklaring'. Hierop moet u niet alleen de periodieke maar ook de niet-periodieke vorderingen vermelden die de werknemer op u heeft. De derdenverklaring moet u invullen en ondertekend terugsturen aan de deurwaarder. Doet u dit niet, dan kan de schuldeiser vorderen dat u wordt veroordeeld tot betaling van de schuld van de werknemer. Het is dus zaak deze verklaring altijd en tijdig te retourneren. Doet u eerder dan vier weken verklaring, dan handelt u mogelijk onzorgvuldig jegens de werknemer. De termijn van vier weken is bedoeld om de werknemer de tijd te geven het beslag aan te vechten door in verzet te komen (artikel 476 tweede lid BRv). Genoemde verklaring moet u aan de deurwaarder of de advocaat van de beslaglegger sturen, die op zijn beurt verplicht is binnen drie dagen een kopie van de verklaring aan de werknemer te sturen. U kunt onder omstandigheden onrechtmatig handelen jegens de beslaglegger door een onjuiste verklaring af te leggen.

Afdragen

Wordt de werknemer in de procedure met de schuldeiser veroordeeld tot het betalen van het gevorderde bedrag (of een deel daarvan), dan zet de deurwaarder het conservatoir beslag om in een executoriaal beslag. Bij een executoriaal beslag moet u iedere salarisronde het loon van de werknemer, boven de beslagvrije voet, aan de deurwaarder overmaken. U doet dit totdat het bedrag is voldaan dat de werknemer op grond van het vonnis aan de schuldeiser moet betalen. U kunt de deurwaarder op ieder moment vragen een overzicht te geven van de nog openstaande vordering. Op die manier weet u tot wanneer u nog loon moet inhouden en afdragen. De deurwaarder moet aan u opgave doen van de hoogte van het bedrag dat moet worden afgedragen. In de praktijk gebeurt het echter regelmatig dat u wordt gevraagd op het formulier derdenverklaring zelf de beslagvrije voet in te vullen aan de hand van de aangehechte tabel.

Reikwijdte beslag

Valt een kostenvergoeding onder het beslag? Als we kijken naar de letter van de wet dan moet deze vraag bevestigend worden beantwoord. Derdenbeslag onder de werkgever treft namelijk alle vorderingen die de werknemer op zijn werkgever heeft of rechtstreeks op grond van de arbeidsovereenkomst zal krijgen. Een kostenvergoeding kwalificeert als zodanig en valt niet onder een van de limitatief in de wet genoemde uitzonderingen. Voor ambtenaren is echter specifiek geregeld dat kostenvergoedingen welke verband houden met de dienstverrichting niet vatbaar zijn voor beslag (artikel 116 lid 2 Ambtenarenwet). Onder verwijzing naar deze bepaling oordeelde de voorzieningenrechter in Rotterdam dat een kostenvergoeding in beginsel niet onder het loonbeslag valt, tenzij er geen sprake is van een vergoeding van reële kosten maar van verkapt loon.

Geen beslag kan worden gelegd op de ingevolge de wet verplicht gestelde inhoudingen. Daaronder vallen de loonheffingen (verzamelterm voor loonbelasting, premies volksverzekeringen en premies werknemersverzekeringen). Ook is geen loonbeslag mogelijk op inhoudingen uit hoofde van een pensioenspaarregeling of een ondernemings spaarregeling voor een oudedagsvoorziening. Het beslag treft derhalve de door de werkgever verschuldigde nettobetalingen. Bij beslag moet u het loon, voor zover beslag gelegd is, onder u houden en nadat u hebt verklaard, de in uw verklaring opgegeven bedragen aan de deurwaarder voldoen. Betaling aan de deurwaarder geldt als betaling aan de werknemer (artikel 477b BRv).

Beslagvrije voet

Voor het beslag op loon geldt een beslagvrije voet. Deze is bedoeld om de werknemer in ieder geval in de gelegenheid te stellen in zijn minimale levensbehoeften te voorzien. De berekening van de beslagvrije voet is erg ingewikkeld. Het komt er in hoofdlijnen op neer dat de beslagvrije voet bestaat uit 90% van het norminkomen genoemd in de Wet werk en bijstand. Indien de werknemer over meerdere bronnen van periodieke inkomsten beschikt, wordt de beslagvrije voet daarmee verminderd indien die andere inkomsten vatbaar zijn voor beslag en daarop geen beslag is gelegd.

Informatieplicht werknemer

De werknemer dient wijzigingen in zijn omstandigheden die zijn beslagvrije voet wijzigen direct door te geven aan de beslagleggende schuldeiser. Wordt beslag gelegd onder verschillende werkgevers bij wie de werknemer in dienst is, dan wordt de beslagvrije voet omgeslagen in verhouding tot de hoogte van de verschuldigde loonsommen. De verantwoordelijkheid voor het berekenen en doorgeven van wijzigingen van de beslagvrije voet rust niet op u als derde-beslagene. U bent verplicht de privacy van de werknemer te respecteren. Daarom mag u niet te snel overgaan tot het verstrekken van de gevraagde informatie. Pas als de deurwaarder beschikt over een executoriale titel of een afschrift van het verlot van de voorzieningenrechter waaruit blijkt dat de beslaglegger onder u beslag mag leggen, dient u te voldoen aan de gevraagde informatie. Op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is het verstrekken van informatie uit privacy oogpunt toegestaan als dit voortkomt uit een wettelijke verplichting. U mag informatie over een loonbeslag alleen doorgeven aan andere personen binnen de organisatie als dat overeenkomt met het doel waarvoor die informatie is verkregen. Dit betekent concreet dat volgens de Autoriteit Persoonsgegevens de leidinggevende van de werknemer en de afdeling Personeelszaken/HRM gerechtigd zijn over die informatie te beschikken.

Kosten verhalen

Een loonbeslag geeft u veel extra administratief werk. U mag hiervoor in principe geen administratiekosten in rekening brengen bij de werknemer.

Toch kunt u proberen met uw medewerker overeen te komen dat in geval van loonbeslag u éénmalig een bedrag in rekening brengt aan de werknemer. Indien u zo'n overeenstemming gezamenlijk ondertekent, is deze in beginsel geldig. U kunt na veel loonbeslagen overwegen een ontbindingsverzoek in te dienen op grond van slecht werknemerschap. U moet dan wel kunnen aantonen alles in het werk te hebben gesteld uw werknemer te helpen zijn overdadige uitgavenpatroon aan te passen. Ook moet u uw werknemer schriftelijk enkele malen hebben gewaarschuwd. U kunt de werknemer doorverwijzen naar een budgetcoach of bijvoorbeeld een budgetagenda van het Nederlands Instituut voor Budgetvoorlichting (www.nibud.nl) cadeau geven. Ook op de website www.schuldhulpverlening.org is veel informatie over het leren beheersen van problematische schulden te vinden.

Wet Aanpak Schijnconstructies

Ten aanzien van beslaglegging en loonbeslag verandert er niets. Beslaglegging en loonbeslag vinden niet plaats door een vrijwillige handeling van de werknemer. Zij zijn in andere regelgeving opgenomen (artikel 475 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). Bij beslaglegging en/of loonbeslag mag er dus minder uit worden betaald dan (het netto equivalent van) het wettelijk minimumloon. Vanzelfsprekend moet wel rekening worden gehouden met de beslagvrije voet. De grens van de beslagvrije voet bij verrekeningen wordt wel vervangen door het bedrag van het wettelijk minimum loon (artikel 7: 632 lid 2 BW).

FIETS VAN DE ZAAK EENVOUDIGER PER 2020

Volgens de Tweede Kamer is het voor werkgevers niet aantrekkelijk genoeg om hun werknemers te stimuleren om de fiets te pakken in plaats van de auto. Het kabinet zou de regels voor "fiets van de zaak" daarom moeten versoepelen.

In antwoord op Kamervragen heeft staatssecretaris Snel geschreven, dat het een stuk aantrekkelijker gemaakt moet worden om een fiets van de zaak te krijgen door een vereenvoudiging van de fiscale fietsregeling. Er komt net zoals bij de auto van de zaak een bijtelling voor de fiets. De regeling wordt de komende tijd samen met brancheverenigingen uitgewerkt en moet per 1 januari 2020 ingaan.

Vrije ruimte

Als u aan een werknemer een fiets wil vergoeden of verstrekken, kan dat alleen onbelast door de waarde van de fiets aan te wijzen als eindheffingsloon en onder te brengen in de vrije ruimte. De factuurwaarde – of de waarde in het economische verkeer als er geen factuur is – komt dan ten laste van de 1,2% van de fiscale loonsom die u mag spenderen aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen. Zolang de vergoeding of verstrekking voldoet aan het gebruikelijkheids-criterium, geldt er geen maximale waarde voor de fiets. Eventuele accessoires moeten ook als eindheffingsloon in de vrije ruimte om onbelast te kunnen blijven.

Lening

Om zo voordelig mogelijk een fiets uit te delen, kunt u een renteloze lening voor de aanschaf van de (elektrische) fiets verstrekken. De werknemer kan deze terugbetalen door een onbelaste vergoeding in te leveren. Dat kan bijvoorbeeld de reiskostenvergoeding van € 0,19 per kilometer zijn. De fiets blijft dan buiten de vrije ruimte en de werknemer hoeft zijn spaarrekening niet aan te spreken.

